

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEP.0.03/610-855
Konu : Soru Önergesi

01.08.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: 04/7/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-75328 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Durmuşali TORLAK'ın tarafıma yönelttiği 21/6/2012 tarihli ve 7/8805 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, kimlerin esnaf muaflığından faydalanacakları da maddede bentler halinde sayılmıştır.

Söz konusu maddenin (1) numaralı bendinde, motorlu nakil vasıtaları kullanmamak şartı ile gezici olarak veya bir işyeri açmaksızın perakende ticaret ile iştigal edenlerin (Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları ile pazar takibi suretiyle gıda, bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit işyerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o işyerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar hariç) esnaf muaflığından yararlanacakları belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerinden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtildikten sonra, ticari kazancın, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve Gelir Vergisi Kanununda yazılı gerçek (bilanço veya işletme hesabı esas) veya basit usullere göre tespit edileceği hükmüne bağlanmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 46 ncı maddesinde, 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançlarının basit usulde tespit olunacağı belirtilmiş, anılan maddelerde ise basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları açıklanmıştır. Kanunun 51 inci maddesinde de basit usulün hududu gösterilmiş olup, söz konusu maddenin verdiği yetkiye dayanarak çıkartılan 12/01/1995 tarih ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum, Diyarbakır, Sakarya ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç) mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları dahilinde her türlü emtia alım satımı ile uğraşan mükellefler, 01.01.1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmıştır.

Buna göre, İstanbul ilinde esnaf muaflığı şartlarını topluca taşıyan çiçekçi esnafı muaflıktan yararlandırılmakta, muaflık şartlarını taşımayanlar ise faaliyette bulunan yerin büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olması nedeniyle, 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca gerçek usulde vergilendirilmektedir.

Bununla birlikte, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında, “Bu Kanun kapsamına alınan il ve mesleklerde; belediyeler ve işyeri açma izni vermeye yetkili diğer kurum ve kuruluşlar işyeri açacaklardan, meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan, ustalık belgesi istemek zorundadır.” ifadesi hükme bağlanmıştır. Ancak, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 102 nci maddesinde; “Ticaret siciline kayıt olanlardan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.” denilerek, tacir kişilerin odalara üye kaydının yapılmasında odalarca ustalık belgesinin aranmayacağı hususu belirtilmiştir. Dolayısıyla, mevcut mevzuat hükümlerindeki farklılık nedeniyle vergi dairelerinde, vergi kaydının yapılması aşamasında yalnız çiçekçi esnafı için değil tüm meslekler kapsamında ustalık belgesi istenmemekte olup; ustalık belgesinin istenmesi ile ilgili bir çalışma yapılması da düşünülmemektedir.

Çiçekçilikle uğraşanların vergilendirilmesiyle ilgili olarak, 385 kişinin tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla çiçek, bitki ve bitki tohumu (çiçek toprağı ve saksıları dahil) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç) ile, 5930 kişinin de belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda çiçek, bitki ve tohum perakende ticareti (meyve, sebze ve çiçek tohumları, kesme çiçek, dikim bitkileri, canlı bitkiler, yumrular ve kökler, aşı kalemleri, mantar miseli, ağaç fidanları vb.) ile uğraştığı bilgisi mevcut olup; esnaf muaflığından yararlanan çiçekçilerin sayısına ilişkin olarak ise Bakanlığımız veri işletim sisteminde tutulan herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığının sorumluluğunda, kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyon içerisinde yürütülmesi öngörülen kapsamlı eylemlerden oluşan “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2011-2013)” 2011/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde kayıt dışılıkla mücadelede etkinliği artırmaya yönelik olarak ortak pilot denetimler planlanmış ve Gelir İdaresi Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile ortak denetimler yapmıştır. Bu bağlamda, söz konusu çalışma kapsamında, 75 ilde 7-14 Mayıs 2012 tarihleri arasında; Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Antalya gibi büyük illerde ise 7-21 Mayıs 2012 tarihleri arasında iki hafta süre ile çiçek satışı yapılan yerler dahil ortak denetimler yapılmıştır. Denetime 5.551 personel katılmış; 390.590 mükellef denetlenmiş; 12.680 mükellefiyet tesis ettirilmiş; 2.258 kişinin kayıt dışı çalıştırıldığı tespit edilmiş; ayrıca 211.136 lira usulsüzlük, 4.641.451 lira özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Bakanlığımızca İstanbul başta olmak üzere söz konusu denetimlerin düzenli olarak yapılması planlanmaktadır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı